

Opgave Watersysteem

Portefeuillehouder(s):	Gerben de Boer, Cees Pieter van Burgsteden, Monique Plantinga, Remco van Maurik
Organisatie:	Opgave Watersystemen

Beleidsvelden

- Inrichting en onderhoud watersystemen
- Planvorming

Waar zijn we van

Het watersysteem zorgt voor een juiste kwalitatieve en kwantitatieve verdeling van water. Het areaal bestaat 15.000 ha boezem, en circa 1.100 geautomatiseerde kunstwerken, 5.750 stuwen en 5.150 inlaten in de deelsystemen die we dagelijks inzetten. De 5.900 kilometer hoofdwatgangen en bijna 118.000 km schouwwateren zorgen voor een fijnmazig watersysteem waarin we landbouw, natuur en de mienskip in Fryslân bedienen.

Goed waterbeheer van de boezem staat in directe relatie met de zogenaamde deelsystemen van ons watersysteem. De deelsystemen onderscheiden zich in zandgebieden, veengebieden en kleigebieden met allemaal hun specifieke eigenschappen, geschiedenis en opgaven voor het waterbeheer.

Om watertekort op te vangen en wateroverlast te voorkomen maken we gebruik van de werking van de Friese boezem. Dit uniek watersysteem omvat een aaneengesloten stelsel van meren en kanalen. Via de boezem voeren we water vanuit de beken en polders af naar het Lauwersmeer, de Waddenzee en het IJsselmeer. Watertekorten vullen we aan vanuit het IJsselmeer en we verdelen dit in ons beheergebied door het handhaven van een goed oppervlaktewaterpeil in de 8.000 peilvakken.

Naast het reguleren van water, beschermen en verbeteren we ook het oppervlaktewater. Ongeveer de helft van het oppervlakte aan water in ons gebied is aangewezen als KRW-waterlichaam. Hiervoor gelden specifieke doelen voor de waterkwaliteit.

Samen met andere overheden, landbouw, natuur en de mienskip maken we plannen voor inrichten van bergingsgebieden voor water. Ook laten we zien dat we als waterautoriteit sturend willen en kunnen zijn voor de ruimtelijke inrichting van Fryslân. Daarnaast doen we mee in het klimaatprogramma.

Trends en ontwikkelingen

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de programma's Nationaal OmgevingsVisie (NOVEX) en Water en Bodem sturend (WABOS) sturen op een watersysteem dat rekening houdt met klimaatverandering en dat "sturend" is voor de ruimtelijke de inrichting van Fryslân. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt en opgenomen in de visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+ (ook wel BOVI). Op 18 juli 2023 heeft het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân de in samenwerking met de Provincie Fryslân opgestelde visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+ vastgesteld.

Provincie Fryslân heeft (in samenwerking met o.a. Wetterskip Fryslân) per 1 juli 2023 het concept Fries Programma Landelijk gebied (FPLG) incl. Maatregelpakketten ingediend in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Daarmee beoogt Fryslân in aanmerking te komen voor financiële bijdragen uit het Transitiefonds. Besluitvorming over het FPLG (en daarmee de financiële bijdragen aan die transitie vanuit het Transitiefonds) zal medio 2024 plaats vinden.

Door het herijken van het Water beheer programma (WBP) in combinatie met een uitvoeringsplan voor de BOVI werken we aan de eerste fase van de adaptatiepaden "op weg naar een klimaatbestendig watersysteem in Friesland". Op die manier houden we koers op het lange termijn perspectief zoals beschreven in de BOVI (FK2050+).

De deadline voor het halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) komt snel dichterbij (2027). Er zijn zorgen over het halen ervan, zo is het Rijk onlangs een KRW Impulsprogramma gestart om goed voorbereid te zijn op de verantwoording die in 2027 volgt richting Europa. Dit Impulsprogramma vergt veel inzet vanuit het waterschap. We zijn volop bezig met het uitvoeren van maatregelen, het voorbereiden ervan en tegelijk het monitoren, bepalen van de toestand en zo nodig bijsturen op maatregelen. Zelf willen we ook onze voorgenomen maatregelen evalueren in 2024. Dit staat op gespannen voet met wat derden van ons vragen, want niet alleen het Rijk vergt extra personele inzet. Ook in de pers en vanuit particuliere organisaties komt er steeds meer aandacht voor het halen van de doelen en naleven van de KRW bepalingen.

Doelenboom

Reguleren van watertekort en wateroverlast

Wat willen we bereiken?

Boezemplan

In 2024 beginnen we met het opstellen van een nieuw boezemplan. Daarin beoordelen we nut en noodzaak van één of meer extra zeegemalen.

Wat gaan we daar voor doen?

Onderzoeken of er extra gemaalcapaciteit nodig is langs de Waddenzeekust

We bepalen in 2024 of het binnen de bestuursperiode noodzakelijk is om een beslissing te nemen over extra gemaalcapaciteit langs de Waddenzeekust. Na onderzoek wordt een voorstel aan het AB voorgelegd.

Wat willen we bereiken?

Duurzaam zoetwaterbeheer

We houden water op de hoge zandgronden zoveel mogelijk vast en stimuleren initiatieven daartoe. Dat betekent dat we zorgen dat op de hoge delen meer regenwater naar het grondwater kan zakken en dat in de lage delen, zoals de beekdalen, water vertraagd wordt afgevoerd. Hierbij houden we rekening met de gestelde eisen aan de waterkwaliteit.

Wat gaan we daar voor doen?

Afronden onderzoeksproject waterconservering hoge zandgronden.

We ronden het onderzoeksproject waterconservering hoge zandgronden af en gebruiken de uitkomsten in verdere uitwerking van waterconservering.

Uitvoeren pilots met hogere peilen.

We voeren pilots uit met hogere peilen in het voorjaar, samen met grondeigenaren en rayonbeheerders.

Wat willen we bereiken?

Vergroten boezemerging

We vergroten voor 2035 de bergingscapaciteit van de boezem. Daarvoor realiseren we bergingsgebieden en breiden het oppervlakte voor de Friese boezem uit. Hierbij werken we samen met provincie, natuurbeheer en andere partijen om te bepalen welke gebieden we daarvoor gaan inrichten. De hectares hangen nauw samen met de actualisatie van het boezemplan.

Wat gaan we daar voor doen?

Inrichten bergingsgebied Bouwepet

In 2024 richten we samen met It Fryske Gea en de provincie het bergingsgebied Bouwepet in.

Opleveren project Wielsicht

In 2024 werken we aan de oplevering van het project Wielsicht. Hier werken we samen met It Fryske Gea en provincie Fryslân (N2000) om dit gebied in te richten als zomerpolder. Zo kan het ingezet worden als berging bij extreme noodgevallen. 's Winters is er een open verbinding met de boezem en dit zorgt voor boezemuitbreiding. Ook worden er luw ondiep waterzones aangelegd voor de Kaderrichtlijn water (KRW).

Verkennen potentiële bergingsgebieden

Samen met de terreinbeheerorganisaties en de provincie verkennen we de potentiële bergingsgebieden Himpensermar, de Binnenmieden- en Weeshuispolder en Dulf Mersken.

Wat willen we bereiken?

Actualisatie en realisatie wateroverlastbeleid deelsystemen

In 2023 is de toetsing aan normering regionale wateroverlast afgerond. Dit geeft inzicht in de (klimaat)robustheid van de deelsystemen. Dit inzicht gebruiken we om wateroverlastbeleid te actualiseren. Bij deze actualisatie hanteren we de uitgangspunten uit de visie Fryslân Toekomstbestendig 2050+. De vaststelling van dit beleid wordt voorgelegd aan het AB.

Wat gaan we daar voor doen?

Actualiseren wateroverlastbeleid deelsystemen.

We toetsen en actualiseren de huidige gebiedsplannen op klimaatbestendige maatregelen.

Realiseren waterberging in combinatie met andere opgaven.

In lopende projecten realiseren we de bestaande opgave waterberging zoveel mogelijk in combinatie met andere opgaven en in overleg met de streek.

Wat willen we bereiken?

Peilbesluiten

We leggen voor een deel van het beheergebied peilbesluiten vast. De vrij afstromende gebieden zonder wateraanvoer maken daar geen deel meer van uit. Het gaat om verschillende typen peilbesluiten:

- revisiepeilbesluiten naar aanleiding van de vastgestelde watergebiedsplannen. Het gaat dan om vastlegging van de werkelijke veldpeilen, een “foto” van de actuele peilsituatie.
- partiële peilbesluiten naar aanleiding van peilaanvragen door inwoners, n.a.v. gebiedsprocessen of ambtelijke peilwijzigingen op initiatief van het waterschap zelf.

In 2024 werken we de achterstand die bij de revisiepeilbesluiten is opgelopen grotendeels weg. Een extern bureau zal drie revisiepeilbesluiten opstellen voor de gebieden Noardlik Westergoa, Súdwesthoeke en de Greidhoeke.

Wat gaan we daar voor doen?

Actualiseren nota peilbeheer

We updaten de nota Peilbeheer en vullen deze aan met onder meer het beleid vanuit veenweide en andere ontwikkelingen in het peilbeleid. Deze nieuwe aanvullingen leggen we voor aan het AB, tenzij het DB hierin is gemandateerd.

Opstellen revisiepeilbesluiten

We stellen 7 revisiepeilbesluiten op: Greidhoeke, Noardlik Westergoa, Koningsdiep West (deelgebied groen), Linde, Âlde Feanen en Tusken Ie en Swemmer en Twijzel. Daarnaast behandelen we circa 15 partiële wijzigingen, afhankelijk van het aantal ingediende vragen.

Wat willen we bereiken?

Goed functionerende en gezonde waterinfrastructuur.

Met baggeren zorgen we voor een goed functionerende en gezonde waterinfrastructuur. We voeren baggerwerken uit in de hoofdwateren/(boezem)vaarten (waaronder E- en F-vaarwegen). Daarbij toetsen we ook de kwaliteit van het baggerslib om te beoordelen of we slib moeten afvoeren naar depots voor verontreinigde bagger.

Wat gaan we daar voor doen?

Baggeren hoofdwatergangen en (boezem)vaarten.

In 2024 voeren we in onderstaande (boezem)vaarten en hoofdwateren baggerwerken uit of bereiden we deze voor.

We baggeren :

Ferwerter/Jislumerfeart
Bakkefeanster/Haulerwyksterfeart
Gietersevaart
Nannewiid (kwaliteit baggeren)
Plusminus 250 hoofdwaters in landelijk gebied

We werken weilanddepots af naar aanleiding van baggerwerkzaamheden 2023:

- Klynsmafeart (Echtenerbrug)
- Heksleat/Bantsleat (Bantega)
- Schoterlandse Compagnonsvaart
- Roptafeart
- P. Bouwesleat (Lytse Gaastmar E vaarweg)

Wat willen we bereiken?

Actieve kunstwerken

De komende jaren ligt de focus op het gebied de Greidhoeke. De Greidhoeke ligt grofweg tussen de steden Leeuwarden, Franeker, Bolsward en Sneek. In het gebied staan 191 gemalen. Dit is 20% van het totale areaal. De gemalen komen voor een groot gedeelte uit de jaren '80 en '90.

Wat gaan we daar voor doen?

Gemalen reviseren, vervangen en/of amoveren

We gaan in het ons hele beheersgebied een aantal gemalen reviseren, vervangen en/of slopen op basis van afwegingen die opgesteld zijn in beleid en assetmanagement:

- 8 gemalen vervangen
- 1 gemaal opheffen (koppeling met ander gemaal)
- 3 gemalen reviseren
- 2 stuwen automatiseren

Wat willen we bereiken?

Peilbeheer

In ons beheergebied zijn circa 8.000 peilgebieden. Deze peilgebieden zijn vastgesteld en vastgelegd in de peilbesluitenkaart. Bij iedere asset geldt het peil uit het geldende peilbesluit. Aan de hand van de peilschalen en software voor het bedienen van assets wordt gecontroleerd of het juiste peil is ingesteld. Tijdens periodes van droogte wijken we waar nodig en waar mogelijk af van de peilbesluiten. De beheermaatregel (dreigend) watertekort geeft ons de ruimte om de peilen tijdelijk te verhogen. Tijdens periodes van wateroverlast anticiperen we juist door de peilen tijdig te verlagen om extra berging te creëren.

Wat gaan we daar voor doen?

Controle op "goed peilbeheer"

Om te bepalen of het peilbeheer goed wordt uitgevoerd, sturen we op twee indicatoren:

- het aantal meldingen van inwoners die klachten hebben over het gehanteerde peil
- staan de peilen goed ingesteld op basis van de peilbesluiten kaart.

Beschermen en verbeteren van het oppervlaktewater

Wat willen we bereiken?

Waterkwaliteit KRW-waterlichamen

Vanuit de Europese Kader Richtlijn Water (KRW) worden eisen gesteld aan de bescherming en verbetering van de waterkwaliteit. Overheden hebben de verplichting hun bevoegdheden in te zetten om hieraan te voldoen.

In 2021 is voor de periode 2022-2027 een nieuwe KRW-beslisnota vastgesteld. De KRW-beslisnota bevat voor 24 waterlichamen een totaal van 116 maatregelen die uitgevoerd moeten worden. In het uitvoeringsplan is de programmering van de uitvoering van de maatregelen uit de KRW-beslisnota opgenomen. Volgens bestuurlijk besluit voeren we, eventueel samen met de provincie, 82 van de 116 maatregelen uit. De maatregelen bestaan uit aanleg natuurvriendelijke zones, visvriendelijk maken van kunstwerken, ecologisch beheer en onderhoud, waterkwaliteitsbaggeren t/m verkennen van verdergaande zuivering afvalwater, aanpak landbouw via het Deltaplan agrarisch waterbeheer (DAW) en aanpak overstorten i.s.m. gemeenten. Ook worden de vergunningen geactualiseerd.

Wat gaan we daar voor doen?

Realiseren KRW maatregelen

In 2024 realiseren we geprogrammeerde maatregelen. Het effect van deze maatregelen blijven we monitoren, ook in relatie tot nieuwe ontwikkelingen als de bufferzones.

Evaluieren KRW

In 2024 evalueren we de uitgevoerde en geplande maatregelen uit de KRW beslisnota 2024-2027 en stellen deze zo nodig bij.

Wat willen we bereiken?

Waterkwaliteitsdoelen niet KRW-wateren

Ongeveer de helft van het water in ons beheergebied behoort niet tot de KRW-waterlichamen ('niet KRW-wateren'). Met de provincie hebben we afgesproken om ons bij de bescherming van deze wateren te richten op drie categorieën:

1. wateren in landelijk gebied
2. wateren in natuurgebied
3. wateren in bebouwd gebied

Elk van deze categorieën heeft een eigen aanpak. Daarmee gaan we de komende jaren samen met de provincie aan de slag.

In 2024 wordt de methodiek voor het beschermen en verbeteren van wateren in de bebouwde omgeving, gemeente voor gemeente, gezamenlijk verder toegepast. We koppelen het bepalen van doelen aan het opstellen van zogenoemde beheer- en onderhoudsplannen binnen het programma stedelijk water. Hierin leggen we ook de afspraken over waterkwantiteitsbeheer vast. Voor het beschermen en verbeteren van wateren in natuurgebied starten we met de provincie in 2024 met het uitvoeren van een werkprogramma.

Wat gaan we daar voor doen?

Vaststellen doelen en maatregelen met gemeenten

Prestatie indicatoren voor wateren in bebouwd gebied:

2024 Uitwerken van Leeuwarden en Noardeast-Fryslân

2025 Uitwerken van Fryske Marren en Waadhoeke

2026 Uitwerken van Heerenveen, Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Achtkarspelen en Dantumadiel

2027 Uitwerken van Harlingen, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Waddeneilanden

Toezicht lozings recreatievaart

Naar verwachting wordt het lozingsverbod voor de recreatievaart per 2025 handhaafbaar door verplichte verzegeling van de lozingsvoorzieningen. Als dat het geval is, stellen we in 2024 een plan op voor het organiseren van het toezicht hierop.

Wat willen we bereiken?

Zwemwater

Wij monitoren jaarlijks de waterkwaliteit van zwemwateren. We stellen verbeterplannen ('zwemwaterprofielen') op voor zwemwateren die nog geen 'goed' of 'uitstekend' scoren. Samen met onze partners nemen we maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Het kan hierbij om praktische maatregelen gaan, maar ook om afspraken over communicatie, regelgeving, handhaving, taakverdeling en samenwerking. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de maatregelen ligt bij de betrokken partijen zoals gemeenten, exploitanten en de provincie Fryslân. In sommige gevallen is er meer onderzoek naar de oorzaken van verontreinigingen nodig. Hierover maken we afspraken met de betrokken partijen.

Wat gaan we daar voor doen?

Actualiseren van circa vijf zwemwaterprofielen

Afhankelijk van de meetresultaten zwemwaterkwaliteit actualiseren we in 2024 circa vijf zwemwaterprofielen.

Wat willen we bereiken?

Biodiversiteit

Aandacht voor biodiversiteit is onderdeel van en gekoppeld aan ons reguliere werk en draagt bij aan schoon en voldoende water in het watersysteem

Wat gaan we daar voor doen?

Bestrijding exotische waterplanten

We bestrijden de exotische waterplanten zoals de grote waternavel, waterteunisbloem en watercrassula. Deze planten vormen een bedreiging voor de wateraanvoer en waterafvoer in ons beheergebied. Naast de dreiging voor de waterkwantiteit hebben zij een verstikkende werking op gewenste waterplanten zoals bijvoorbeeld op de beschermde soort krabbescheer.

Pilot Amerikaanse rivierkreeft

De aankomende drie jaar (2023-2025) voeren we een pilot uit naar de verspreiding en soorten Amerikaanse rivierkreeften in ons beheergebied. Door de schade die ze aan waterplanten kunnen toebrengen, zorgen de uitheemse rivierkreeften ervoor dat natuurherstel moeizamer optreedt. Daarnaast hebben ze een negatieve impact op vissoorten.

Vervullen van de maatschappelijke functie

Wat willen we bereiken?

Wetterskip Fryslân als waterautoriteit

We willen dat Fryslân klimaatbestendig is, zoals in onze blauwe omgevingsvisie (BOvi) omschreven.

Bovendien streven we ernaar om met onze BOvi externe impact te hebben op het beleid en de plannen van derden. Op deze manier willen we onze maatschappelijke rol als waterautoriteit voor het watersysteem vervullen en samenwerken aan een klimaatbestendig Fryslân in 2050.

Wat gaan we daar voor doen?

Uitwerken visie Fryslân klimaatbestendig 2050+

In 2024 werken we door het herijken van het waterbeheerplan 2022-2027 de visie Fryslân klimaatbestendig 2050+ uit.

Daarom worden de aanpassingen voor veen, zand, klei, bebouwd gebied, Friese Boezem en Waddeneilanden verder ontwikkeld voor bijdrage aan onze inbreng in de gebiedsgerichte aanpak voor het FPLG. In dat kader wordt ook een aanpak ontwikkeld voor de BOvi benodigde aanpassing/bijstelling van ons interne beleid, regels en normen.

Actualiseren beleid grondwateronttrekkingen

In kader van duurzaam beheer zoet water actualiseren we in 2024 ons beleid voor grondwateronttrekkingen. Dit beleid leggen we voor aan het AB.

Opstellen beregeningsregeling grondwater

In kader van duurzaam beheer zoet water stellen we een beregeningsregeling grondwater op. Dit beleid leggen we voor aan het AB.

Wat willen we bereiken?

Watertoets

De Unie van Waterschappen heeft een nieuwe concept handreiking watertoets 2.0 opgesteld (2023). Deze handreiking geeft aan hoe art. 5.37 Besluit kwaliteit leefomgeving onder de Omgevingswet (weging waterbelang) opvolger van de watertoets - optimaal kan bijdragen aan de nieuwe positie van het waterbelang in de ruimtelijke planvorming.

Wat gaan we daar voor doen?

Actualiseren Leidraad watertoets

We gaan de Leidraad Watertoets (2013) actualiseren en in lijn brengen met onze Blauwe Omgevingsvisie (BOVI) 'Fryslân klimaatbestending 2050+'.

Wat willen we bereiken?

Gebiedsgericht werken

Ons waterschap is van en voor de samenleving. We werken in gebieden nauw samen met gemeenten en provincie, als één overheid. Ieder vanuit eigen taken en bevoegdheden. We leggen hierover afspraken vast, ook over de inzet van procesgelden en menskracht door het waterschap.

Wat gaan we daar voor doen?

Opstellen samenwerkingsovereenkomsten GGA

In het kader van de gebiedsgerichte aanpak (GGA) om te komen tot uitvoering van het FPLG in de verschillende deelgebieden binnen Fryslân stellen we duidelijke samenwerkingsovereenkomsten op met de provincie en gemeenten.

Wat willen we bereiken?

Meer water vasthouden in de bodem

We werken samen met de landbouw aan het vergroten van het waterbergend vermogen van de bodem.

Wat gaan we daar voor doen?

Werken aan waterbergend vermogen van de bodem

Met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en het Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG) geven we hieraan invulling. Het halen van dit doel hangt af van de beschikbaar middelen die vrij worden gegeven via deze programma's.

Wat willen we bereiken?

Funderingen

Er is een maatschappelijk, financieel en juridisch aanvaardbare oplossing voor woningen met funderingsproblemen in het veenweidegebied. Via het bestuurlijk overleg funderingen wordt het bestuur geïnformeerd.

Wat gaan we daar voor doen?

Uitvoeren Aanpak funderingsproblematiek

We geven tot en met 2029 uitvoering aan de Aanpak Funderingsproblematiek o.a. door:

- Een Fries Funderingsloket op te zetten, waar inwoners van het veenweidegebied voor raad en daad terecht kunnen
- Een subsidieregeling voor funderingsonderzoek en funderingsherstel in te voeren
- De Code rood-gevallen in de Grote Veenpolder adequaat te helpen met hun funderingsherstel
- Aandacht te houden voor bijzondere gevallen en hun financieringsbehoefte
- Innovatie in funderingsherstel te stimuleren
- Bestuurlijke en ambtelijke lobby richting het Rijk om meer aandacht en middelen voor de Funderingsaanpak te verkrijgen.

Wat willen we bereiken?

Veenweiden

In zes gebiedsprocessen werken we samen met partners aan plannen of maatregelen om de veenweidedoelen te realiseren. Belangrijke doelen zijn onder andere het aanpassen van het watersysteem aan klimaatverandering en een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

Wat gaan we daar voor doen?

Uitvoeren van de gebiedsprocessen volgens Veenweideprogramma

In het ontwikkelgebied Aldeboarn de Deelen ronden we samen met de partners het gebiedsplan af.

We werken aan het gebiedsplan voor Idzegea. Dat ronden we naar verwachting in 2025 af.

De vastgestelde inrichtingsvariant voor het gebied Hegewarren werken we verder uit.

In de andere kansrijke gebieden werken we samen met betrokkenen verder aan proeven en pilots om ervaring op te doen met veranderingen in het waterbeheer en het grondgebruik.

Implementatie aanpak hoogwatercircuits

De in 2022 vastgestelde aanpak van hoogwatercircuits brengen we verder in de praktijk. We werken beleidsregels uit, richten de gegevensregistratie in en in een eerste selectie van urgente hoogwatercircuits starten we met planvoorbereiding.

Vaststellen compensatiesystematiek Veenweiden

De compensatiesystematiek veenweiden wordt gezamenlijk met Provincie gemaakt en voor bestuurlijke vaststelling voorgelegd. Met dit instrument kan in de gebiedsprocessen de vermogens- en inkomensschade als gevolg van de peilverhogingen worden bepaald.

Wat willen we bereiken?

Klimaatneutraal en circulair

Wetterskip Fryslân is sinds 2023 energieneutraal en wil in 2030 klimaatneutraal zijn en circulair in 2050.

Wat gaan we daar voor doen?

Gemalen zoveel mogelijk inzetten op momenten dat er veel, vooral duurzame stroom aanwezig is

Gemalen zoveel mogelijk inzetten op momenten dat er vooral veel duurzame stroom aanwezig is. Op basis van de pilot uit 2023 gaan we dit bij meer gemalen toepassen.

Slim malen met getijdensturing

Energie besparen door het gemaal aan te sturen op basis van eb en vloed. Bij gemaal Ropta aan de Waddenzeedijk heeft dit het afgelopen jaar gezorgd voor ruim 25% minder energiegebruik. In 2024 gaan we dit ook voor het Miedemagemaal bij Zwarte Haan inrichten.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de netto lasten voor de opgave Watersysteem opgenomen. Deze netto lasten zijn per beleidsproduct, zoals deze in de landelijke standaard indeling voor waterschappen is voorgeschreven.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

Opgave	Oorspronkelijke begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Watersysteem						
Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	772	1.270	1.290	857	875	891
Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	23.577	25.933	26.213	26.637	27.414	28.076
Baggeren van waterlopen en saneren waterbodems	5.373	5.803	5.174	5.855	5.957	6.044
Beheer hoeveelheid water	25.339	29.301	30.461	31.078	32.033	32.982
Beheersinstrumenten watersystemen	872	1.020	1.042	1.057	1.085	1.104
Eigen plannen	7.323	10.474	10.687	10.847	11.078	11.229
Monitoring watersystemen	6.213	6.873	7.105	7.051	7.173	7.307
Plannen van derden	384	447	458	468	479	487
Toezicht	1.523	2.013	2.057	2.080	2.128	2.156
Vergunningen en meldingen	3.487	3.390	3.458	3.537	3.644	3.692
Handhaving	942	991	1.007	1.026	1.052	1.064
Adviezen vergunningen	221	211	214	218	224	226
Eindtotaal	76.027	87.726	89.166	90.711	93.143	95.258

Investerings

bedragen x € 1.000

	Verzamel besluit	2024	2025	2026	2027	2028
Kunstwerken actieve waterbeheersing	A	12.250	12.250	13.250	13.250	13.250
Inrichting watersystemen	A	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750
KRW- inrichtingsmaatregelen	A	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200
Uitvoeringsplan Veenweide Visie	A	400	500	1.200	1.200	1.200
FPLG-gebiedprocessen en gebiedsgericht werken	B			10.000	10.000	10.000
Infrastructuur geautomatiseerde assets, WS	B	400	400	400	300	300
Zeegemalen	B		2.000			
Totaal		17.000	19.100	28.800	28.700	28.700

A = Voorstel tot vrijgave via verzamelbesluit bij begroting 2024; B = sepeeraat voorstel richting dagelijks en algemeen bestuur.